

*Иван Дерменџијев, ПРОБЛЕМИ НА АДМИНИСТРАТИВНОТО ПРАВО — РАЗДАВАНЕ, „НАУКА И ИСКУСТВО“*, Софија, 1976, 257 стр.

Иван Дерменџијев је професор на Правном факултету у Софији. У овој својој монографији изложио је прво основне видове контроле рада управе (стр. 11—56). У другој глави дао је упоредноправни преглед контроле рада управе и приказао континентални и англосаксонски систем контроле рада управе. Указао је и на контролу рада управе од стране омбудсмана и на крају те главе дао критику контроле рада управе у капиталистичким земљама (стр. 57—82).

Посебно је обрадио контролу рада управе у социјалистичким земљама: у Совјетском Савезу, Пољској, Чехословачкој, Мађарској, Румунији и Југославији (стр. 82—114).

У трећој глави теоријски образлаже суштину и значење судске контроле рада управе (стр. 115—147) а у четвртој излаже видове управнојудске контроле рада управе (стр. 148—168).

У петој и шестој глави изложио је развој судске контроле рада управе у Бугарској (ст. 169—195) и судску контролу рада управе према позитивном праву Бугарске (стр. 196—252).

Ова монографија о судској контроли рада управе интересантна је и с тога што је у њој сажето изложена судска контрола рада управе и у капиталистичким и у социјалистичким земљама. Од посебног је интереса преглед ове судске контроле у социјалистичким земљама јер је на једном месту сажето приказан развој ове судске контроле у овим земљама. Писац је дао објективно приказ система ове контроле у Југославији и подвукао да је Југославија прва социјалистичка земља која је увела судску контролу рада управе односно управни спор.

Проф. Дерменџијев у закључку приказа ове контроле у социјалистичким земљама указује на неке опште карактеристике ове контроле у овим земљама. Пре свега, истиче да се институција судске контроле рада управе појављује као одраз поштовања начела законитости и подвргавања управе праву. Указује да се у готово свим социјалистичким земљама предмет ове контроле одређује, по правилу, општом клаузулом комбиновано са негативном енумерацијом. Друго, истиче, да се судска контрола рада управе у социјалистичким земљама врши у оквиру судова опште надлежности. Ту истиче да социјалистички систем искључује посебно управно судство јер је прихватило систем јединственог правосуђа. Мора се овде споменути да и у социјалистичком друштву може бити посебно управно судство. У Југославији, на пример, већ две републике имају управни суд (СР Босна и Херцеговина и СР Хрватска) али се жалбе против одлука ових судова по-

дносе Врховном суду републике, чиме се обезбеђује и систем јединства правосуђа. Ваља овде истаћи да и у совјетској правној литератури има појава да се указује на могућност увођења и посебног управног судства (А.Е. Лунев; М.С. Студеникина и др.). Све то указује да ни о овом проблему, као ни о сваком другом, не би се смело догматски опредељивати, већ према одређеним околностима прихватити онај систем судске контроле рада управе који највише одговара друштвеним условима и највише и најбоље обезбеђује поштовање начела законитости и ефикасности заштите права странака. То потврђује и чињеница коју подвлачи и проф. Дерменциев да у неким социјалистичким земљама, на пример СССР, Бугарској и Румунији постоје и посебни органи са одређеном управном јурисдикцијом који решавају посебне управне спорове између грађана и управе.

Проф Дерменциев даље истиче да судска контрола рада управе у социјалистичким земљама допуњује остале видове јединственог система контроле законитости рада управе. Поред тога проф. Дерменциев истиче да поступак ове судске контроле није у свим социјалистичким земљама једнако решен. У оним земљама које немају посебан закон о управним споровима са утврђеним правилима управног поступка, примењују се правила грађанског односно кривичног поступка. Даље, истиче, да у вршењу ове контроле, судови, по правилу, решавају спором о законитости управног акта а изузетно спором пуне јурисдикције.

Монографија проф. Дерменциева може бити од користи за упоредно правно проучавање не само с тога што је изложила систем судске контроле рада управе у Бугарској која је уведена Законом бр. 1 од 7. VII 1970, већ што је сажето изложила систем контроле рада управе и у капиталистичким и у социјалистичким земљама.

*Д. Б. Денковић*